

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa I.S.

przeciwko P. w K.

o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 2 grudnia 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 30 stycznia 2025 r., sygn. akt V Pa 94/24,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od pozwanej na rzecz powódki 240 zł (dwieście czterdzieści) z odsetkami z art 98 § 1¹ k.p.c. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Opolu, wyrokiem z dnia 30 stycznia 2025 r., orzekając w sprawie z powództwa I.S. przeciwko P. w K., zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 9 września 2024 r. i przywrócił powódkę do pracy u pozwanego na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, a w przypadku podjęcia pracy przyznał jej wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w kwocie 102.961,80.

W ocenie Sądu odwoławczego, pracodawca miał pełną wiedzę w kwestii podlegania przez powódkę szczególnej ochronie już w marcu 2021 r. W konsekwencji należało przyjąć, że pracodawca wypowiadając powódce stosunek

pracy naruszył art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych - stanowi to samoistną podstawę do uwzględnienia powództwa, bez konieczności dokonania szczegółowej analizy zasadności przyczyn wypowiedzenia. Sąd Okręgowy ustalił, że powódka faktycznie reprezentowała związek zawodowy w pozwanej szkole, a zatem jej ochrona nie sprowadzała się tylko do formalnego podjęcia uchwały przez związek zawodowy.

Skargę kasacyjną wywiodła pozwana, zarzuciła Sądowi odwoławczemu naruszenie: art. 8 k.p.; art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 45 § 3 k.p. w związku z art. 45 § 2 k.p. w związku z art. 34 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych; art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 382 k.p.c.

Zdaniem pozwanej skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania, gdyż jest oczywiście uzasadniona z uwagi na zarzut naruszenia art. 8 k.p.; art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 45 § 3 k.p. w związku z art. 45 § 2 k.p. w związku z art. 34 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych.

Uzasadniając swoje stanowisko skarżący wskazał, że „doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego. Akademicki przykład nadużywania przez związki zawodowe prawa w zakresie szczególnej ochrony poprzez rozdawnictwo immunitetów koleżeńskich w tym powódce, nie za faktyczną działalność związkową, reprezentację tego związku czy konflikt z pracodawcą na tle działalności związkowej, ale na zasadzie subiektywnego uznania, groteskowego uzasadnienia przez zarząd tychże związków przed Sądem Rejonowym - iż ochrona została udzielona nie za reprezentację związku, ale za współpracę powódki z zarządem związku”. Skarżący stwierdził też: „Wyrok Sądu Okręgowego w Opolu w najdalej idący sposób obraża prawo, służy rozzuchwaleniu się związków zawodowych w bezkarnym a przede wszystkim nieuprawnionym wpływaniu wprost na politykę kadrową w placówkach oświatowych (szczególnych podmiotach) kierujących się koleżeńskimi sympatiami i zupełnie poza merytorycznymi kryteriami. Gdyby Sąd Okręgowy odsłuchiwał zeznania świadków, lub co najmniej zapoznał się z protokołami rozpraw - to ocena postępowania dowodowego i zastosowanych przepisów prawa materialnego byłaby odmienna”. Wskazał też, że „Podważenie skuteczności zwolnienia powódki wyłącznie ze względu na szczególną ochronę związkową narusza zasadę równości wobec prawa, niedyskryminowania innych

pracowników, którzy nie przynależą do tego związku zawodowego i nie uzyskali koleżeńskiego immunitetu, wreszcie narusza zasady współżycia społecznego godząc w prawo rodziców, uczniów i kadry pedagogicznej do zobiektywizowanego i optymalnego doboru kadry nauczycielskiej z zastosowanie tych samych kryteriów wobec wszystkich nauczycieli. Wyłącznie z tej oceny powódki w stanie sprawy jest nadużyciem prawa”.

W dalszej części wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, pozwany przeanalizował zeznania poszczególnych świadków i wskazał, że wybór powódki do rozwiązania stosunku pracy był uzasadniony. Kończąc swój wywód pozwany stwierdził: „Związek Samorząd poza kontrolą swoich członków, w zaciszu gabinetu podejmuje „uchwały” które mają szczególnie chronić nie zaangażowanych u danego pracodawcy związkowca, który przez to jest np. w konflikcie z pracodawcą, walczy o prawa innych współpracowników, wreszcie reprezentuje dany związek w negocjacjach z pracodawcą, ale obejmuje ochroną na przykład powódkę wyłącznie w celu przeciwdziałania jej zgodnego z prawem zwolnienia. Pod pozorem działalności związkowej, o której świadkowie nie mający interesu w zeznawaniu na niekorzyść powódki, jednoznacznie wypowiadają się powódka nie prowadziła jakiegokolwiek zauważalnej działalności związkowej na terenie pozwanego pracodawcy a przy tym nie zauważyli przejawów dyskryminacji czy konfliktu z pracodawcą”.

Sąd Najwyższy zważył:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania. Staje się to zrozumiałe, jeśli uwzględni się dwie okoliczności.

Po pierwsze, trzeba przypomnieć, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), a Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie może uznać za oczywiście uzasadnioną skargę kasacyjną, która opiera się na ustaleniach faktycznych, których za miarodajne nie uznaje sąd odwoławczy. Pozwany we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ignoruje, że Sąd

drugiej instancji kontestuje wyłącznie formalne objęcie powódki ochroną. Wręcz przeciwnie dokonuje ustaleń, że powódka aktywnie reprezentowała związek zawodowy wobec pracodawcy. Przy takich ustaleniach faktycznych, wiążących Sąd Najwyższy, nie sposób twierdzić, że doszło do oczywistego naruszenia wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa materialnego.

Po drugie, „oczywistość skargi kasacyjnej” została przez pozwanego przedstawiona wyłącznie z pozycji interesów pracodawcy. Nie jest to bynajmniej zarzut. Strona ma prawo prezentować wyłącznie korzystne dla siebie okoliczności. Rzecz w tym, że owa „oczywistość” z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. ma naturę zobiektywizowaną. Ziszcza się tylko wówczas, gdy wszystkie możliwe spojrzenia na daną sprawę prowadzą do konkluzji, że sąd drugiej instancji wydał wyrok, który w sposób kwalifikowany nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach. Z tej perspektywy trzeba spojrzeć na art. 45 § 3 k.p., który premiuje pracowników szczególnie chronionych. Nakłada on na Sąd obowiązek uwzględnienia żądania przywrócenia do pracy i zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy nawet w przypadkach, gdy pracodawca miał uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia stosunku pracy. Przepis ten został oparty na założeniu, że w sytuacji konfliktu między interesami pracodawcy i pracownika, to zatrudniony, który korzysta z ochrony związkowej, a nie pracodawca, powinien wygrać proces. Sąd ma w tym wypadku obowiązek przywrócić pracownika do pracy, nawet w sytuacji, gdy jest ono niecelowe lub niemożliwe. Odstąpienie od tej formuły normatywnej zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego dopuszczone wyjątkowo i dotyczy przede wszystkim sytuacji, gdy zaistniały okoliczności uzasadniające dyscyplinarne rozwiązanie z pracownikiem stosunku pracy. Podstawą do takiego działania jest art. 8 k.p. Znając wskazane zależności jest pewne, że argumenty podniesione przez pracodawcę (koncentrujące uwagę na jego interesach) nie kreślą obiektywnej „oczywistości skargi kasacyjnej” w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wręcz przeciwnie znając te przepisy należy uznać, że co do zasady powoływanie się przez pracodawcę na art. 8 k.p. celem uchylenia reguły określonej w art. 45 § 3 k.p. nie jest „oczywiście uzasadnione”.

Wyjaśnia to, że skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania. Dlatego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. i art. 99 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

[A.P.]

[SOP]